

ČITAJ, STVARAJ, DOŽIVI: PROJEKT POTICANJA ČITANJA U II. OSNOVNOJ ŠKOLI BJELOVAR

Rajna Gatalica, II. osnovna škola Bjelovar

Školski knjižničar danas, kao i u prošlosti, žonglira brojnim i različitim poslovima. Prateći korak s razvojem tehnologije, svoje je poslove s vremenom obogatio web alatima, umjetnom inteligencijom, igrifikacijom i VR filmovima. Knjižničari osmišljavaju najneobičnije programe koje učenici vole pa tako spavaju u knjižnicama i čitaju s terapijskim psima. Nema toga što nisu probali i gdje se nisu okušali, a sve to zbog njihove temeljne i najvažnije zadaće – poticanja čitanja i ljubavi prema knjizi.

Nije nova informacija da učenici premalo čitaju i da interes za čitanje knjiga opada. Kako bi se saznalo kakvo je stanje u II. osnovnoj školi Bjelovar, provedena je anketa o čitalačkim navikama učenika predmetne nastave. Anketu je ispunilo 260 učenika, a rezultati su pokazali da 66 % učenika ne voli čitati, njih 28 % mjesečno ne pročita nijednu ili manje od jedne knjige. Njih 45 % ne posjeduje knjigu ili ih ima vrlo malo. Iz ankete je vidljivo da 55 % učenika na čitanje najviše motivira izgled naslovnice, broj stranica i ilustracije u knjizi.

Uzevši u obzir rezultate ankete, osmislili su projekt *Čitaj, stvaraj, doživi* kojemu je cilj poticanje čitanja iz užitka, razvijanje kritičkog mišljenja, motiviranje učenika za čitanje i poticanje kreativnosti, tj. likovnog i dramskog izražavanja. U projektu sudjeluju voditeljice i članovi izvannastavnih skupina: Čitateljski klub, Dramska skupina, Likovna skupina i skupina *Life Skills*. Projekt je počeo u rujnu 2025. i traje do lipnja 2026. godine, a zamišljen je tako da učenici koji više čitaju motiviraju učenike manje sklone knjizi. Voditeljica projekta je knjižničarka Rajna Gatalica. Projekt je odobrilo i podržalo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.

| *Nove naslovnice knjige Stepenice do neba Ivane Adlešić Pervan*

Da bi ostvarili ciljeve i učenike motivirali na čitanje, u sklopu projekta su odabrali četiri domaća autora čije su se knjige čitale na čitateljskom klubu: Ivana Adlešić Pervan, Jasminka Tihi Stepanić, Ivana Šojat i Miro Gavran. Nakon pročitane knjige, učenici dramske skupine s učiteljicom hrvatskoga jezika Mirelom Zorić i učiteljem tehničke kulture Goranom Krunom Kukoljem, snimali su videomamac za knjigu. Tako su snimljeni videomamci za knjige *Stepenice do neba*, *Imaš fejs?*, *Zmajevi koji ne lete* i *Ljeto za pamćenje*. Također, učenici polaznici Likovne skupine su s učiteljicom likovne kulture Vlatkom Ileković ilustrirali „nove” naslovnice spomenutih knjiga. Izrađivali su korice knjiga i crtali portrete književnika. Polaznici skupine *Life Skills* su s učiteljicom engleskog jezika Natašom Arbutina izrađivali straničnike i platnene vrećice s citatima iz knjiga.

Sve su to bile pripreme radnje za dolazak književnika u školu. Uslijedio je književni susret tijekom kojeg su autora bolje upoznali, a učenici su imali priliku pitati što ih zanima. Književne susrete su vodile članice čitateljskog kluba, a na četiri književna susreta prisustvovalo je oko 250 učenika predmetne nastave.

| *Jasminka Tihi-Stepanić s voditeljicama književnog susreta*

Nakon književnog susreta, snimao se *podcast Pisac u gostima* koji je vodila učiteljica hrvatskoga jezika Ana Pavičić s učenicima 8. razreda. Snimljeni videomamci i *podcast* se nalaze na Facebook stranici i web stranici Škole, a mogu se pronaći i na YouTubeu. Sve snimljeno ostaje na korištenje učiteljima i učenicima II. OŠ Bjelovar, ali i drugih škola. Tendencija je da se videomamci i *podcasti* koriste kao motivacija za čitanje odabranih knjiga.

Uoči Noći knjige 2026., u hodniku škole je uređen čitateljski kutak s popularnim naslovima za mlade. Knjige za čitateljski kutak birale su članice čitateljskog kluba pa se tu našlo najviše stripova i pokoji roman Ivane Šojat, Jasminke Tihi Stepanić, Davida Walliamsa i sl. Knjige iz čitateljskog kutka učenici mogu slobodno uzeti kući i čitati. Knjige nisu uvedene u školsku knjižnicu i nema kontrole posudbe. Cilj im je razvijati međusobno povjerenje, socijalnu odgovornost i povećati broj učenika koji čitaju.

Evaluacija projekta tek slijedi, no iz razgovora s učiteljima i učenicima koji su sudjelovali u projektu, može se reći da ih je projekt povezoao, „natjerao” ih da uče nove stvari i koriste razne načine komunikacije. Oni „veliki” naučili su se više igrati, a oni „mali” preuzeti vodstvo i odgovornost.

| Čitateljski kutak i članice čitateljskog kluba